

Õiguskantsler

Karin Tammemägi
Põhja-Tallinna Valitsus
põhja@tallinnlv.ee

Teie 07.12.2015 nr 6.-4.5/297-40

Meie 02.02.2016 nr 7-5/151273/1600501

Vanema teavitamine lapse haiglas viibimisest

Austatud Karin Tammemägi

Teile teadaolevalt kontrollisin Põhja-Tallinna Valitsuse tegevuse vastavust seadusele lapse [] ja tema ema [] suhtluse tagamisel. Täna Teid selgituste eest.

Põhja-Tallinna Valitsus ei andnud emale teada tema poja haiglas viibimise ajast. Sellega rikkus linnaosavalitsus [perekonnaseaduse](#) (PKS) §-s 144 suhtlusõiguse tagamiseks sätestatud teabe andmise nõuet ja kuni 31.12.2015 kehtinud [sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 25 lõikest 6 tulenevat kohustust osutada vajadusel abi perekonnale, kellelt laps on ära võetud.

Soovitan Põhja-Tallinna Valitsusel edaspidi sarnastel juhtudel anda omal algatusel olulist teavet suhtlusõiguslikule vanemale tema perekonnast eraldatud lapse kohta, kui see ei ole vastuolus lapse huvidega.

PKS § 144 sätestab ühe vanema õiguse nõuda ja teise vanema kohustuse anda teavet lapse isiku ja tema varaga seotud oluliste asjaolude kohta, kui see ei ole vastuolus lapse huvidega. Seega tuleb üldreeglina suhtlusõiguslikule vanemale anda teavet, et toetada lapse ja vanema suhtlust ning lapse ja vanema vahelise sideme säilimist. Teabe andmisest võib keelduda, kui selle avaldamine oleks vastuolus lapse huvidega.

Ennekõike on eelviidatud sättes silmas peetud igapäevaselt lapsega koos elava ja lapse eest hoolitseva vanema teabe andmise kohustust ning lapsest lahus elava vanema teabe saamise õigust. Õigus teavet saada ja kohustus teavet jagada laienevad aga ka lapse eestkostjale. Seega samuti kohalikule omavalitsuse üksusele, kes lapse eestkostja ülesandeid täidab. Kohaliku omavalitsuse üksusel kui lapse hoolekande korraldajal lasus lisaks kuni 31.12.2015 kehtinud SHS § 25 lg 6 järgi kohustus osutada vajadusel abi perekonnale, kellelt laps on ära võetud, et aidata luua eeldusi lapse tagasipöördumiseks perekonda. Alates 01.01.2016 kehtiva [lastekaitse seaduse](#) § 34 lg 2 järgi on kohalik omavalitsus kohustatud võimaluse korral säilitama ja toetama perekonnast eemal viibiva lapse ja tema perekonna vahelisi suhteid.

Suhtlusõiguslik vanem vajab teavet ennekõike suhtlusõiguse teostamiseks. Nt infot lapse viibimiskoha kohta, kus last külastada, kuhu lapsele kirjutada või helistada. Samuti võib oluline olla teave lapse vaimse tervise kohta, et suhtlemisel sellega arvestada ning last toetada ja mitte kahjustada. Lapse seaduslik esindaja hindab, millise teabe andmine vanemale on konkreetsel

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

juhul lapse huvides ja millise mitte. Tulenevalt PKS § 143 lõikest 2¹ otsustab vaidluse korral teabe andmise kohus, lähtudes lapse parimatest huvidest.

PKS §-s 144 silmas peetud teabe olemusest tuleneb, et teabe andmise kohustus eeldab vanemalt või eestkostjalt aktiivsust. Vajalikku teavet tuleb anda omal algatusel, mitte ainult küsimise peale. Lapsest eemal viibiv vanem ei tarvitse teada lapse elus aset leidnud olulisi sündmusi. Seetõttu ei saa infovahetus sõltuda üksnes eemal viibiva vanema järelepärimistest.

Antud asjas oli kohus esialgse õiguskaitse korras peatanud vanema hooldusõiguse lapse suhtes ja määranud ajutiseks eestkostjaks Põhja-Tallinna Valitsuse. Linnaosavalitsus ei ole seni pidanud vajalikuks taotleda kohtult lapse ja vanema suhtlusõiguse piiramist ning kohus ei ole seda teinud ka omal algatusel. Laps elas asenduskodus ja ema viibis vanglas. Kokku oli lepitud suhtlemise korraldus, mil laps oli asenduskodus kohal ja ema talle helistas. 16.09.2015 läks poeg psühhiaatriaiglasse. Põhja-Tallinna Valitsus ema sellest ei teavitanud. Ema sai poja haiglas viibimisest teada 18.09.2015 lapse hooldusõigusega isalt.

Teie sõnul oli lapse haiglas minekust juttu ema hooldusõiguse äravõtmist puudutanud kohtuistungil 10.09.2015. Kohtuistungi protokollist ei nähtu aga, et linnaosavalitsus oleks emale selgitanud, millal poeg haiglasse läheb ja kauaks sinna jääb.

Põhja-Tallinna Valitsusel lasus kohustus avaldaja suhtlemist tema lapsega võimaldada ja toetada. Lähtudes eeltoodust, ei saa pidada õigeks ema teavitamata jätmist lapse haiglas viibimise ajast, kuna see informatsioon oli emale vajalik suhtlusõiguse teostamiseks.

Vanema teavitamiseks ei saa lugeda seda, et lapse haiglasse uuringutele saatmise kavatsusest oli juttu vanema hooldusõigust puudutanud kohtuistungil. Suhtlusõiguse teostamiseks oli vajalik konkreetne informatsioon, et ema teaks, kuhu ja millal pojale helistada asenduskodus kokkulepitud suhtlusaja asemel. Seda teavet ema linnaosavalitsuselt ei saanud, mistõttu ei olnud tal võimalik pojaga haiglas oleku ajal suhelda. Samuti oleks emal olnud keeruline hilisemal suhtlemisel arvestada lapse vaimse tervise ja haiglakogemusega, kui ta poleks lapse isalt lapse haiglas viibimisest teada saanud.

Põhja-Tallinna Valitsus ei saanud ka eeldada, et haiglas minekust räägib emale lapse isa, kuna isal ei olnud hooldusõigust lapse suhtes. Vanemale suhtlusõiguse realiseerimiseks vajaliku teabe andmise ja suhtlemise toetamise kohustus lasus lapse eestkostjal ja hoolekande korraldajal, kelleks antud juhul oli Põhja-Tallinna Valitsus.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Tallinna Linnavalitsus (lvpost@tallinnlv.ee), Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet (sotsiaal@tallinnlv.ee), Harju Maakohus

Margit Sarv 6938424, Margit.Sarv@oiguskantsler.ee